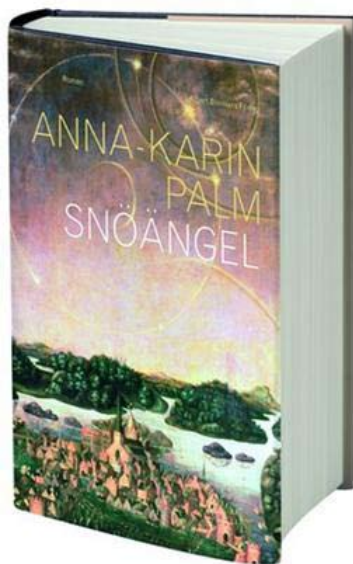

Foto: Anna Hallberg

RECENSION

Mats Myrstener har läst Anna-Karin Palms stockholmsroman Snöängel från 2011.

Jag hade stora förväntningar på Anna-Karin Palms stockholmsroman *Snöängel* från 2011. Jag tycker generellt bättre om de kvinnliga författarna i Sverige från 1980-90-talet, förutom Palm till exempel Mare Kandre, Inger Edelfeldt, Inger Alfvén, Gerda Antti, Elsie Johansson eller Carina Rydberg. Det som av kritiken kallats manliga "stiltårter", där en nästan barockartad och överlastad stiljargong får överskugga det litterära innehållet, som hos Klas Östergren, Ulf Lundell, Ernst Brunner, Stig Larsson och Björn Ranelid är liksom inte min cup of tea. Dock är Lundells *Jack* en oerhört styv stockholmsskildring, en av de bästa, och det är Palms bok också. Men knappast så nyskapande som Lundell på sin tid.

Nej oj vad besviken jag blev på *Snöängel*. En tillrättalagd turistbild över Stockholm med inslag som verkar påklistrade (guidade vandringar runt gamla stan i vinterskrud, historiska reflektioner, eller det s/m-par

som vill kidnappa bokens huvudperson Hedvig). En skildring av Stockholm från 1980-talet med alla konstnärskotterier och trevliga fester, spådamer och lajvare, en rad avsigkomna individer på parad och hundar som springer bort. Hallå, det är 2010, vill man bara säga. Kulturen håller på att skjutas i sank av ointresserade politiker! Palm har bott i Frankrike för länge, och ibland känns det som hon varit på en annan planet medan det mesta malts ner till grus i hemlandet Sverige. Reagera!

Jag gillade Palms tidigare, mycket mer personliga böcker, som *Faunen* (1991), *In i öknen* (2001) eller *Herrgården* (2005). Kanske kom besvikelsen efter att ha läst Rut Hillarps fantastiska erotiska romaner från 1940- och 1950-talet? Eller om man jämför med en dagsaktuell författare som Kjell Johansson. Det är egentligen märkligt hur rik fåran av arbetarlitteratur är och har varit i Sverige. Den ställer liksom allt annat i skuggan, det fick Hillarp erfa, och säkert också Anna-Karin Palm. Se på en som Torbjörn Flygt till exempel, eller kvinnliga arbetarskildrare som Åsa Linderborg, Eija Hetekivi-Olsson eller Susanna Alakoski. En annan notis är väl att det intressantaste som skrivs idag tycks mig komma från författare vars föräldrar var invandrare till Sverige, de var ju den nya arbetarklassen på sätt och vis.

Palms huvudpersoner har otydliga, lite sagomässiga drag, som blir irriterande, åtminstone i min smak. Hennes goda vän Kate Olsson skrev redan på 1980-talet om personer med namn som Gabriel och Mikael och som får drag av änglar (ibland demoner) eller Kristus. De dyker upp även i Anna-Karin Palms bok från 2011. Jag

trodde inte på änglar då, och gör det inte nu heller. Kanske är det ett Dostojevskij- eller Lars Ahlin-arv som släpar med den litterära borgerliga romanen. Det passade då, men kanske sämre idag.

Vår tid är inte gjord för änglar, tycks det mig, utan för kulturbyråkrater och folk från underhållningsindustrin. Visserligen skrev Alexander Pope på 1700-talet att "fools rush in where angels fear to tread", och så är det nog. Det är gycklarnas marknad idag, på TV/film och i litteraturen, som Kerstin Ekman pekat på. Och det är nog säkert att om Jesus idag skulle återvända till jorden, som den socialdemokratiska politiske tecknaren Ivar Starkenberg ritade en gång, och då säga "Mitt rike är icke av denna världen", så skulle nog svaret från de flesta berörda bli ett ointresserat: "Vad har du då här att göra?"

Det är nog charmerande med snöänglar, men det är inte mycket att bygga en ny kulturpolitik på. Men det menar nog inte Anna-Karin Palm heller? Och jag tror nog det krävs mer av ärkeängelns "bart huggande svärd" för att övertyga mig. Fast är inte det också ett citat från Jesus av Nazareth?

Till råga på allt så snöar det i Stockholm när detta skrives, i början på april! Det är inte bara tiden som är ur led, verkar det som. Après nous, le déluge, för att citera Anna-Karin Palms franske vän A. ("Efter oss, syndafloden", tillskrivet drottning Marie Antoinette.)

Mats Myrstener